

NEJVĚTŠÍ PATENTOVÉ SPORY

O patentové „válce“, která se vede v oblasti smartphonů, se dá říct především jedna věc – je dlouhá a komplikovaná. Neustále se něco děje – objevují se nové rozepry a obvinění, staré stížnosti a žaloby se stahují. Zde přinášíme přehled hlavních sporů.

APPLE

NOKIA

NOKIA

→ **Kdy:** 2009–2011

→ **Důvod:** Nokia začala první velký patentový spor v odvětví mobilních komunikací případem, který se týkal porušení patentů na Wi-Fi a UMTS technologie. Apple zareagoval protiúderem – Nokia podle něj porušila třináct patentů společnosti Apple. V průběhu trvání sporu bylo k případu několik patentů přidáno, nebo z něj naopak odebráno.

→ **Výsledek:** V červnu 2011 skončil tento spor, který byl pro obě strany značně finančně náročný, dohodou. Nokia zažalovala Apple v několika případech v USA a Německu, přičemž případy se týkaly celkem 46 patentů. Součástí narovnání byla jednorázová platba Applu ve výši asi 600 milionů USD. Tato částka zahrnovala i licenční platby v neznámé výši.

ORACLE

Google

GOOGLE

→ **Kdy:** od roku 2010

→ **Důvod:** Systém Google Android je postaven z větší části na programovacím jazyce Java. Vlastníkem Javy je Oracle. První licenční jednání o poplatcích, probíhající již během vývoje Androidu, zůstala nevyřešena. Google tedy publikoval Android s vědomím, že tím porušuje patenty. Zároveň však zpochybnil platnost těchto patentů, protože se podle něj vztahují k softwaru, a ne k hardwaru.

→ **Výsledek:** Tento spor je důležitý, protože v něm bude nutné vyjasnit platnost softwarových patentů, což je kontroverzní téma. V dubnu a květnu 2012 rozhodl okresní soud v Kalifornii, že Google některé patenty porušil, ale že se jedná o zásadní význam pro průmysl, takže Oracle v tomto případě musí poskytnout licenci za spravedlivých podmínek. Jednání ve stejné věci probíhají doposud.

APPLE

SAMSUNG

SAMSUNG

→ **Kdy:** od roku 2011

→ **Důvod:** V tomto sporu se Apple soudí se svým největším konkurentem v oblasti tabletů. V případě tabletu Galaxy Tab údajně Samsung porušil mimo jiné konstrukční patenty firmy Apple. Průmyslový vzor je způsob právní ochrany designu výrobku a Apple ho má na přenosný počítač s dotykovým displejem a zaoblenými rohy. Tak ale vypadají všechny tablety.

→ **Výsledek:** To, že Samsung porušil u své první verze Galaxy Tab průmyslový vzor Applu, je do značné míry nesporné. Musí se však ještě vyjasnit, zda je tento patent z důvodu své triviálnosti vůbec platný. V srpnu 2012 uznala porota amerického soudu Samsung vinným a uložila mu licenční pokutu ve výši jedné miliardy dolarů. V současné době probíhá odvolací řízení.

MICROSOFT

MOTOROLA

→ **Kdy:** od roku 2010

→ **Důvod:** Společnost Microsoft vyvinula několik technologií, které jsou použity ve smartphonech s Androidem. Zažalována byla firma Motorola jako jeden z největších výrobců, který nadto porušil patenty na e-mail, kalendář a plánovací funkce. Úvodní obrazovka je prý navíc příliš podobná Windows Live. Kromě toho jde i o patenty na souborový systém FAT a videokodek H.264.

→ **Výsledek:** V červenci 2012 rozhodl okresní soud v Mannheimu, že Motorola je vinna z porušení patentu na souborový systém FAT. Výsledkem tohoto sporu byl i zákaz prodeje zařízení, jako je Motorola Atrix, Razr Maxx a Razr. V Německu dodnes nejsou v nabídce. Další patentové spory se u soudů v Německu a USA vedou doposud.

APPLE

HTC

HTC

→ **Kdy:** 2010–2012

→ **Důvod:** HTC používá v řadě svých smartphonů operační systém Android. Apple tvrdí, že tento systém porušuje jeho patenty – nežaluje však Google jako vývojáře tohoto systému, ale výrobce Android zařízení. V případě HTC to má většinou co do činění s triviálními patenty, jako je způsob odemčení smartphonu (Slide-to-Unlock) nebo možnost přepínat mezi různými klávesnicemi. Společnost HTC nakoupila od Googlu devět patentů, aby mohla podat protižaloby na Apple.

→ **Výsledek:** V červenci 2012 prohlásil britský soud tři ze čtyř patentů, které byly údajně porušeny, za neplatné a čtvrtý podle něj porušen nebyl. Než se soud začal zabývat protinároky společnosti HTC, dospěly obě firmy k mimosoudnímu narovnání. Po dobu příštích deseti let chtějí společně pracovat na vývoji technologií a patentů.

MOTOROLA

APPLE

→ **Kdy:** od roku 2010

→ **Důvod:** Firma Apple je ze všech výrobců smartphonů zdaleka nejpilnějším žalobcem. To ale neznamená, že je nejnevinnější. Motorola obvinila vývojáře telefonů iPhone z porušení základních patentů u technologie UMTS a Wi-Fi v operačním systému iOS. Ten se používá kromě smartphonů iPhone i v iPadech a iPodech.

→ **Výsledek:** Apple přiznal svoji vinu a je připraven se s firmou Motorola vyrovnat a doplatit licenční poplatky. Část těchto plateb je ale sporná. Apple totiž tvrdí, že některé patenty Motoroly jsou pro zařízení nezbytné, a proto spadají do tzv. FRAND podmínek (fair, reasonable, and non-discriminatory terms), které upravují spravedlivou výměnu základních technologií. V odvolání se Apple domáhá toho, že chce zaplatit maximálně 1 americký dolar za zařízení, a nikoli 2,25 % čistého obratu z iOS zařízení, jak bylo požadováno Motorolou.

Patenty v mobilu

NEKONEČNÉ SPORY

Výrobci smartphonů mezi sebou vedou nekončící soudní spory, které se často týkají banálních záležitostí. Brání se tak konkurenci. Náklady na vedení těchto sporů jsou však enormní: přes 20 miliard dolarů.

CHRISTOPH SACKMANN

Microsoft pracoval na operačním systému Windows 8 asi tři roky. Po jeho uvedení na trh trvalo jen pět dnů, než se v Redmondu objevila první žaloba týkající se patentů. Společnost jménem SurfCast totiž tvrdí, že Microsoft porušil v případě svého grafického rozhraní s dlaždicemi její patent z roku 1990. Microsoft sice vlastní patent na „živé dlaždice“, ale jen na mobilní zařízení – a Windows 8 běží také na počítačích. Bude tedy třeba rozhodnout, zda bude Microsoft muset zaplatit firmě SurfCast licenční poplatky. Než se rozhodne, bude to samozřejmě nějakou dobu trvat a bude to stát spoustu peněz. V New York Times citovali studii Stanfordovy univerzity, podle které stála patentová válka v odvětví mobilních komunikací jen v posledních dvou letech 20 miliard dolarů – a její konec je přítom v nedohlednu.

Mnoho probíhajících sporů bylo zahájeno již před lety (viz vlevo). Jejich dlouhé trvání souvisí se systémem, jakým patentové právo funguje. Spousta ochranných vzorů je formulována směšně banálním způsobem. V říjnu 2012 si například Apple patentoval funkci, kdy je iPhone schopen rozpoznat, zda jsou sluchátka nebo headset zapojeny do audiokonektoru. O měsíc později získal tvůrce iOS patent na mobilní zařízení obdélníkového tvaru se zaoblenými tvary a displejem. Podobné triviální patenty a průmyslové vzory má ale i konkurence. To pak brání soudům v rychlém vyřešení sporů. V rámci soudního řízení totiž protistrana zpochybňuje samu platnost takového patentu. Navíc obecně formulované patenty se dají interpretovat různými způsoby: „Patenty jsou navrhovány tak nekonzistentně, že se jejich porušení někdy uzná, někdy se patent prohlásí za neplatný, někdy jako platný a později neplatný;“ vysvětluje patentový analytik Florian Müller.

Cílem patentových žalob je většinou dosáhnout zákazu prodeje konkurenčních výrobků. V tomto ohledu je agresivní především Apple. Této kalifornské firmě se však zatím nepodařilo dosáhnout dlouhodobějšího zákazu. Naopak sama musela začátkem roku 2012 z evropských on-line obchodů stáhnout starší verze iPhoneů a iPadů, protože čipy v nich obsažené porušovaly patenty držené firmou Intel. Něco podobného zažila i firma Motorola. Loni v létě nemohla v Německu nabízet některé své smartphony s Androidem (Atrix, Razr). Takovýto zákaz prodeje zatím hlavní výrobce,

jako je Samsung, HTC nebo Google, nepostihl, ale probíhající odvolací soudní spory by to mohly změnit. Brzy má soud v USA rozhodnout, zda Samsung porušil u své řady tabletů Galaxy několik práv Applu. U soudu prvního stupně byla korejská společnost odsouzena k zaplacení pokuty ve výši jedné miliardy dolarů a byl jí zakázán prodej těchto zařízení. Není to ale zdaleka jediný velký spor. Oracle a Google v současné době jednájí o licenčních poplatcích za patenty na Javu použitou v Androidu, které vlastní Oracle. V listopadu 2012 se Apple a HTC domluvily na urovnání sporů a uzavřely vzájemnou dohodu o vyrovnání, která má platnost deset let a vztahuje i na budoucí patenty. Průkopníkem v urovnávání sporů je ale Microsoft – a vyplatí se mu to. Díky svým právům k patentům, které byly použity v Androidu, má z jeho prodeje dokonce větší podíl než z vlastních Windows Phone zařízení.

Pozor, trollové přicházejí

Takhle úspěšné by chtěly být v případě zisků z licenčních poplatků za patenty i společnosti Lodsys nebo Intellectual Ventures. Že vám tato jména nic neříkají? To proto, že tyto společnosti neprodukují nic, co by si běžní uživatelé mohli koupit. Místo výroby se soustřeďují na odkup patentů a jejich převádění na peníze pomocí soudních sporů. A jejich podnikání přímo vzkvétá.

Tito patentoví trollové (Patent troll), jak se jim přezdívá, měli jen za rok 2011 obrát 29 miliard dolarů. V současné době mají v USA tyto společnosti na svědomí asi 40 procent všech patentových sporů, zatímco podíl soudních sporů výrobců klesá. Trollové těží z toho, že v oblasti mobilních komunikací existuje asi 250 000 patentů. To je příliš mnoho na to, aby si výrobci mohli předem zkontrolovat, zda výrobou svého zařízení nějaký neporušují. Většina obžalovaných pak raději zaplatí, než aby se dostala do táhlých soudních sporů. Přitom by se ve většině případů soudní spor vyplatil, protože pokud proběhne, v 92 % případů se porušení patentů neprokáže. Volání po reformě patentového systému je stále hlasitější. Předložené návrhy řešení jsou ale často radikální nebo vágní, takže šance na jejich přijetí je malá. Volá se hlavně po zrušení softwarových patentů nebo zkrácení platnosti patentů, a to zejména u držitelů, kteří sami nic nevyrobí. AUTOR@CHIP.CZ